

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 13. oktoober 2023
(OR. en)

14182/23

LIMITE

UD 223
POLCOM 241

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0351(NLE)

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	12. oktoober 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 579 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooniga loodud ühiskomitees seoses soovitusel vastuvõtmisega elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 579 final.

Lisatud: COM(2023) 579 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 12.10.2023
COM(2023) 579 final

2023/0351 (NLE)

PUBLIC

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooniga loodud ühiskomitees seoses soovitusel vastuvõtmisega elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamise kohta

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni ühiskomitees (edaspidi „PEMi ühiskomitee“) võetav seisukoht seoses PEMi ühiskomitee soovitusel kavandatava vastuvõtmisega elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamise kohta.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondlik konventsioon

Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondlik konventsioon (edaspidi „PEMi konventsioon“) sisaldab sätteid nende kaupade päritolu kohta, millega kaubeldakse konventsiooniosaliste vahel sõlmitud asjaomaste lepingute alusel.

Euroopa – Vahemere piirkonna päritolureeglite kumulatsioonisüsteem võimaldab diagonaalset kumulatsiooni 25 konventsiooniosalise vahel, kelleks on Euroopa Liit, Island, Liechtenstein, Norra, Šveits, Alžeeria, Egiptus, Iisrael, Jordaania, Liibanon, Maroko, Palestiina,¹ Süüria, Tuneesia, Türgi, Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Põhja-Makedoonia, Montenegro, Serbia, Kosovo,* Fääri saared, Moldova Vabariik, Gruusia ja Ukraina. Sellega luuakse vabakaubanduslepingute võrgustiku jaoks päritolureeglite mitmepoolne raamistik, ilma et see piiraks neis lepingutes sätestatud põhimõtete kohaldamist. Konventsioon jõustus liidus 1. mail 2012.

Euroopa Liit on konventsiooniosaline².

2.2. PEMi ÜHISKOMITEE

Konventsiooni artikli 3 lõike 1 alusel loodud PEMi ühiskomitee võtab vastu konventsiooni muudatused, haldab seda ning tagab selle nõuetekohase rakendamise. Ühiskomitee töökorra artikli 12 kohaselt võtavad ühiskomitee otsused vastu ühehäälselt need konventsiooniosalised, kelle suhtes konventsioon on jõustunud ja kes on PEMi ühiskomitee koosolekul kohal või esindatud.

Konventsiooniosalistel, kelle suhtes konventsioon on jõustunud, on hääleõigus. Igal konventsiooniosalisel on üks hääl.

2.3. PEMi ühiskomitee kavandatav akt

29. novembril 2023 võtab PEMi ühiskomitee oma 15. koosolekul vastu otsuse soovitusel elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamise kohta (edaspidi „kavandatav akt“).

Kavandatava akti eesmärk on soovitada aktsepteerida PEMi konventsiooni raames elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaate.

¹ Sellist nimekasutust ei tõlgendata Palestiina riigi tunnustamisena ning see ei mõjuta selles küsimuses võetud liikmesriikide individuaalseid seisukohti.

* See nimekasutus ei mõjuta Kosovo staatuse küsimuses võetud seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

² ELT L 54, 26.2.2013, lk 4.

COVID-19 kontekstis avaldasid komisjoni talitused 31. märtsil 2020 teatise nr 1,³ milles kutsuti kõiki partnereid üles aktsepteerima päritolutõendite elektroonilisi koopiaid. Kõnealuse PEMi ühiskomitee soovitus eesmärk on säilitada teatise nr 1 kohased paindlikkusmeetmed. Eeldatakse, et PEMi konventsiooni osalised lepivad kokku elektrooniliste sertifikaatide kasutamises PEMi konventsiooni raames.

Kavandatavat akti hakkavad konventsiooniosalised kohaldama kooskõlas PEMi konventsiooni artikli 4 lõikega 1, milles on sätestatud: „Ühiskomitee ülesanne on hallata käesolevat konventsiooni ja tagada selle nõuetekohane rakendamine. Selleks teavitavad konventsiooniosalised ühiskomiteed korrapäraselt käesoleva konventsiooni kohaldamisel saadud kogemustest. Selleks esitab komitee soovitusi [...]“.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

2020. aasta alguses teavitasid Euroopa Komisjoni talitused PEMi konventsiooni osalisi sellest, et enamikul kaubanduspartneritel ei ole võimalik esitada sooduspäritolu tõendavaid liikumissertifikaate nõuetekohases vormis (st käsitsi kirjutatud allkirjaga, füüsilise templiga või õiges paberiformaadis), kuna mitme konventsiooniosalise tolliasutuste ja ettevõtjate vahelised kontaktid olid COVID-19 pandeemia tõttu peatatud.

Korra täieliku rakendamise tagamiseks võeti vastastikusel alusel vastu erakorralised meetmed. Tolli kutsuti üles aktsepteerima sooduspäritolu tõendavaid liikumissertifikaate, mis on välja antud elektrooniliselt koos pädevate asutuste digiallkirja, -templi või -pitseriga, või nende paber- või elektroonilisel kujul koopiat (skaneeritud või veebis kättesaadav).

Konventsiooniosalised tunnistavad, et COVID-19 pandeemia tõttu vastu võetud erakorraliste meetmete raames toimunud sooduskaubandusest saadud kogemused on kasulikud. Konventsiooniosalised olid huvitatud COVID-19 pandeemia ajal erakorraliste meetmete raames kasutusele võetud heade tavade jätkamisest, tunnistades elektrooniliste vahendite kasutuselevõtu tähtsust ja tehes koostööd elektroonilistel päritolutõenditel ja elektroonilisel halduskoostööl põhineva ühise süsteemi loomiseks Euroopa – Vahemere piirkonnas.

Alates 1. septembrist 2021 on juba jõustunud PEMi konventsiooni osaliste vaheliste päritolureeglite kahepoolsete protokollide võrgustik, mis muudab üleminekureeglid kohaldatavaks. Need eeskirjad võimaldavad kasutada elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaate. Kuni läbivaadatud PEMi konventsiooni vastuvõtmiseni kõikide konventsiooniosaliste seas kohaldatakse üleminekureegleid paralleelselt konventsiooniga.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud: „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel

³ https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2020-03/200331-information_note_certificates_en_and_fr.pdf

organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel õiguslik toime. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁴.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

PEMi ühiskomitee on organ, mis on loodud lepinguga, täpsemalt Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooniga.

Akt, mis PEMi ühiskomiteel tuleb vastu võtta, on õigusliku toimega akt. Kavandatavat akti hakkavad konventsiooniosalised kohaldama kooskõlas PEMi konventsiooni artikli 4 lõikega 1 ja artikli 4 lõike 2 punktiga b.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda kokkuleppe institutsioonilist raamistikku.

Seepärast on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 lõige 3 ja artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõige 3 ja artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna PEMi ühiskomitee akti kohaldavad kõik konventsiooniosalised, sealhulgas EL ja selle liikmesriigid, on asjakohane avaldada see pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁴ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooniga loodud ühiskomitees seoses soovitusel vastuvõtmisega elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 3 ja artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) nõukogu otsusega 2013/93/EL ja see jõustus liidu suhtes 1. mail 2012.
- (2) Konventsiooni artikli 4 lõike 1 ja artikli 4 lõike 2 punkti b kohaselt annab ühiskomitee soovitusi konventsiooni nõuetekohase kohaldamise tagamiseks.
- (3) 2020. aasta alguses teavitasid Euroopa Komisjoni talitused konventsiooni osalisi sellest, et enamikul kaubanduspartneritel ei ole võimalik esitada sooduspäritolu tõendavaid liikumissertifikaate nõuetekohases vormis (st käsitsi kirjutatud allkirjaga, füüsilise templiga või õiges paberiformaadis), kuna mitme konventsiooniosalise tolliasutuste ja ettevõtjate vahelised kontaktid olid COVID-19 pandeemia tõttu peatatud.
- (4) Korra täieliku rakendamise tagamiseks võeti vastastikusel alusel vastu erakorralised meetmed. Tolli kutsuti üles aktsepteerima sooduspäritolu tõendavaid liikumissertifikaate, mis on välja antud elektrooniliselt koos pädevate asutuste digiallkirja, -templi või -pitseriga, või nende paber- või elektroonilisel kujul koopiat (skaneeritud või veebis kättesaadav).
- (5) Konventsiooniosalised tunnistavad, et COVID-19 pandeemia tõttu vastu võetud erakorraliste meetmete raames toimunud sooduskaubandusest saadud kogemused on kasulikud. Konventsiooniosalised olid huvitatud COVID-19 pandeemia ajal erakorraliste meetmete raames kasutusele võetud heade tavade jätkamisest, tunnistades elektrooniliste vahendite kasutuselevõtu tähtsust ja tehes koostööd elektroonilistel päritolutõenditel ja elektroonilisel halduskoostööl põhineva ühise süsteemi loomiseks Euroopa – Vahemere piirkonnas.
- (6) Alates 1. septembrist 2021 on juba jõus konventsiooni osaliste vaheliste päritolureeglite kahepoolsete protokollide võrgustik, mis muudab üleminekureglid kohaldatavaks. Need eeskirjad võimaldavad kasutada elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaate. Kuni läbivaadatud konventsiooni vastuvõtmiseni kõikide konventsiooniosaliste seas kohaldatakse üleminekuregleid paralleelselt konventsiooniga.

- (7) Kahe paralleelselt kohaldatava päritolureeglite kogumi sidususe tagamiseks ja kuni mõlemat päritolureeglite kogumit asendava läbivaadatud konventsiooni vastuvõtmiseni on asjakohane soovitada konventsiooni raames elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide aktsepteerimist.
- (8) Ühiskomitee võtab oma 29. novembri 2023. aasta koosolekul eeldatavasti vastu soovitusel elektrooniliselt välja antud liikumissertifikaatide kasutamise kohta.
- (9) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel ühiskomitees võetav seisukoht, kuna kõnealune soovitus muutub liidus kohaldatavaks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooniga loodud ühiskomitees võetav seisukoht põhineb ühiskomitee otsuse eelnõul, mis on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*